

دانشکده کشاورزی

رساله دکتری رشته علوم دامی

تأثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ بر عملکرد و ایمنی گله مادر گوشتی

علی خطیب جو

اساتید راهنما

دکتر حسن کرمانشاهی

دکتر ابولقاسم گلیان

استاد مشاور

دکتر مجتبی زاغری

خرداد ۱۳۹۰

دانشکده کشاورزی

رساله دکتری رشته علوم دامی

تأثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ بر عملکرد و ایمنی گله مادر گوشتی

علی خطب جو

خرداد ۱۳۹۰

چکیده

در آزمایش اول با استفاده از ۴۰۰ قطعه مرغ در ۲۰ پن و ۴۸ خروس در ۱۶ پن در سن ۳۰ هفتگی با ترتیب فاکتوریل (۲×۴) بر پایه طرح کاملاً تصادفی با ۴ نسبت امگا-۶ به امگا-۳ (۴، ۶، ۸ و ۱۶) و ۲ جنس (نر و ماده)، اینمی مرغ‌ها و خروسهای سویه راس ۳۰۸ مورد بررسی قرار گرفت. اینمی سلولی مرغها و خروسها (۳ مرغ و یک خروس در هر تکرار) در سن ۳۲ هفتگی با اندازه گیری شاخص ضخامت پرده پا بعد از تزریق فیتوهماگلوبینین (PHA-P) بررسی شد. تاثیر تیمارها بر اینمی هومورال مرغ‌های مادر با دو بار تزریق ۱ میلی لیتر محلول ۲/۵٪ گلبول قرمز خون گوسفند (SRBC) به فاصله ۱۰ روز به ۳ مرغ و یک خروس در هر تکرار در سن ۳۳ هفتگی و اندازه گیری تیتر آنتی بادی کل علیه SRBC مورد بررسی قرار گرفت. در هفته ۳۴ از ۳ مرغ و یک خروس نمونه خون گرفته شد و میزان تکثیر لنفوسیتها در اثر مجاورت با PHA-P مورد بررسی قرار گرفت. ترکیب اسید چرب طحال خروسها نیز با استفاده از کروماتوگرافی گاز-مایع اندازه گیری شد. نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ بر تیتر آنتی بادی کل علیه SRBC و تکثیر لنفوسیتها تاثیر معنی داری نداشت ولی ضخامت پرده پا با افزایش نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ افزایش یافت. شاخص ضخامت پرده پا در خروسها بیشتر از مرغ‌ها بود ($P < 0.05$). میزان ایکوزاپتانوئیک اسید (EPA)، دوکوزاهگزانوئیک اسید (DHA) و لینولنیک اسید (LNA) طحال خروسها افزایش معنی داری داشت در حالیکه میزان لینولنیک اسید (LA) و آرشیدونوئیک اسید (AA) آن کاهش یافت ($P < 0.05$). در آزمایش دوم با ۴۰۰ مرغ و ۴۰ خروس در ۲۰ پن، عملکرد و تولید مثل مرغان مادر از سن ۳۰-۳۵ هفتگی در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۴ تیمار و ۵ تکرار در هر تیمار با ۴ نسبت امگا-۶ به امگا-۳ (۴، ۶، ۸ و ۱۶) بررسی شد. میزان تولید تخم مرغ به صورت روزانه، وزن بدن مرغ‌ها و خروسها و وزن تخم مرغ به صورت هفتگی اندازه گیری شد. ترکیب اسید چرب زرده تخم مرغها نیز اندازه گیری شد. در هفته ۳۲، ۱۲۰۰ تخم مرغ (۶۰ تخم از هر پن) جمع آوری و داخل دستگاه جوجه کشی قرار داده شد. جوجه درآوری و باروری تخم مرغها، مرگ و میر جنینی طی جوجه کشی و ترکیب اسید چرب مغز و کبد جنین ۱۵ روزه و جوجه یکروزه اندازه گیری شد. نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ به طور معنی داری وزن خروسها، تولید تخم مرغ و درصد سفیده و زرده تخم مرغها را تحت تاثیر قرار دادند ($P < 0.05$). باروری و جوجه درآوری تخم مرغ‌ها و همچنین مرگ و میر جنینی طی جوجه کشی تحت تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ قرار نگرفت ($P > 0.05$). با افزایش نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ جیره، درصد LNA، DHA، EPA و کل اسیدهای چرب امگا-۳ تخم مرغ، مغز و کبد جنین و جوجه‌های یکروزه افزایش معنی داری یافته ولی LA و AA کاهش یافتند ($P < 0.05$). در آزمایش سوم با استفاده از ۴۸ خروس در قالب طرح کاملاً تصادفی در ۱۶ پن (۳ خروس در هر پن) از ۳۸-۴۲ هفتگی تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ بر خصوصیات اسپرم بررسی شد. حجم اسپرم، غلظت و تحرک اسپرم و درصد اسپرماتوزوئیدهای زنده و مرده اندازه گیری شد. ترکیب اسید چرب بیضه و اسپرم خروس‌ها اندازه گیری شد. نتایج این آزمایش نشان داد که نسبت اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ بر وزن بیضه، حجم اسپرم، غلظت اسپرم، تحرک اسپرماتوزوا، درصد اسپرماتوزوئید زنده و مرده تاثیر معنی داری نداشت ($P < 0.05$).

کلید واژه‌ها: اینمی، اسپرم، جوجه درآوری، مرغ‌های مادر، نسبت امگا-۶ به امگا-۳

این رساله با عنوان " تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۳-۶ به امگا-۳ بر عملکرد و ایمنی گله مادر گوشتی " توسط "علی خطیب جو" در تاریخ با نمره و درجه ارزشیابی عالی/بسیار خوب/خوب در حضور هیات داوران با موفقیت دفاع شد.

هیات داوران:

ردیف نام و نام خانوادگی مرتبه علمی سمت در هیات امضاء

۱

۲

۳

اظهار نامه

عنوان رساله:

اینجانب علی خطیب جو دانشجوی دوره دکتری رشته علوم دامی گرایش تغذیه طیور دانشکده کشاورزی
دانشگاه فردوسی مشهد نویسنده رساله "تأثیر نسبت های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ بر عملکرد

و اینمی گله مادر گوشتی" تحت راهنمایی دکتر حسن کرمانشاهی و دکتر ابوالقاسم گلیان متعدد می شوم:

- تحقیقات در این رساله توسط اینجانب انجام شده و از صحت و اصالت برخوردار است.

- در استفاده از نتایج پژوهشهای محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.

- مطالب مندرج در این رساله تاکنون توسط خود یا فرد دیگر برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی
به جایی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد است و مقالات مستخرج با نام "دانشگاه
فردوسی مشهد" و یا "Ferdowsi University of Mashhad" به چاپ خواهد رسید.

- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی رساله تأثیرگذار بوده اند در مقالات
مستخرج از آن رعایت شده است.

- در کلیه مراحل انجام این رساله، در مواردی که از موجود زنده (یا بافت‌های آنها) استفاده شده، ضوابط و
اصول اخلاقی رعایت شده است.

- در کلیه مراحل انجام این رساله، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا
استفاده شده، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ

امضای دانشجو

مالکیت نتایج و حق نشر

• کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، برنامه های رایانه‌ای، نرم افزارها
و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد است. این مطالب باید به نحو مقتضی
در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.

• استفاده از اطلاعات و نتایج این رساله بدون ذکر مرجع مجاز نیست.

سپاسگزاری

بی گمان چنین پروژه هایی بدون همکاری و هم فکری یک تیم تحقیقاتی موفق به سرانجام نمی رساند و هدایت این تیم که بر عهده استادان بزرگوارم جناب آقای دکتر حسن کرمانشاهی و دکتر ابوالقاسم گلیان بوده است، نقش تعیین کننده ای در عبور از موانع و مشکلات راه داشته و راهکارهای ایشان علاوه بر دانش افروزی، درس انسانیت بسیار مرا آموخته؛ بطوریکه هیچ واژه ای را در برابر جایگاه ارزشمند ایشان شایسته ندیدم تا گوشه ای از مهر استاد را پاسخگو باشد. کلام گرم دکتر مجتبی زاغری که زحمت مشاوره این پایان نامه را عهده دار بودند، همواره توان دوباره ای به من داد تا بتوانم با دقت و تأمل بیشتری در گوشه ای از این تحقیق موثر واقع شوم. به جرات می توان گفت که اگر جناب آقای مهندس غفاریان، مهندس گنجی، دکتر کردی و مهندس هاشم زاده به عنوان مدیریت مزرعه شرکت مرغ مادر سیمرغ، و جناب آقای مهندس مدائی مسئول ایستگاه دامپروری دانشگاه فردوسی مشهد با جدیت تمام در راستای پیش برد این پروژه حاضر نمی شدند، تامین نهاده ها و انجام این تحقیق با چالش هایی روبرو می گشت؛ لذا بدینوسیله از زحمات بیکران ایشان تشکر و قدردانی می شود.

و اما هیچ موفقیتی جز در سایه حمایت خانواده زاده نمی شود، لذا در اینجا بر خود لازم میدانم از شکیبایی همسرم، مهر مادرم، وجود پر فروغ مادر همسرم، مساعدت پدرم، برادرانم، خانواده همسرم و اندیشه بلند برادر بزرگوارم دکتر مهدی سلطانی تشکر و قدردانی نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول
۱	مقدمه
۵	فصل دوم
۵	بررسی منابع
۶	۱-۲) انواع اسیدهای چرب
۶	۱-۱-۲) اسیدهای چرب اشباع (SFA)
۶	۲-۱-۲) اسیدهای چرب غیر اشباع با یک پیوند دوگانه
۶	۳-۱-۲) اسیدهای چرب غیر اشباع با چند پیوند دوگانه
۹	۴-۱-۲) متابولیسم اسیدهای چرب
۱۰	۲-۲) تاثیر اسیدهای چرب بر عملکرد طیور
۱۰	۱-۲-۲) تاثیر اسیدهای چرب بر وزن بدن، تولید تخم مرغ، اندازه و کیفیت داخلی تخم مرغ
۱۳	۲-۲-۲) تأثیر افزودن چربی بر ترکیب اسید چرب کبد طیور و تخم مرغ
۱۶	۳-۲-۲) تاثیر افزودن اسیدهای چرب غیر اشباع به جیره طیور
۱۷	۴-۲-۲) تاثیر نسبت امگا-۶ به امگا-۳ و رقابت بین آنها بر عملکرد طیور

۱۹.....	رشد و نمو جنین.....۳-۲
۲۱.....	(۱) تاثیر اسیدهای چرب غیر اشباع بر مرگ و میر جنین.....۳-۲
۲۳.....	(۲) رابطه بین ترکیبات زردہ و جنین.....۳-۲
۲۵.....	(۳) نحوه مصرف چربی‌ها طی دوره انکوباسیون.....۳-۲
۲۸.....	(۴) سیستم ایمنی.....۴-۲
۲۸.....	(۱) تعریف.....۴-۲
۲۸.....	(۲) مکانیسم‌های دفاعی حیوان میزبان.....۴-۲
۲۸.....	(۱-۲) ایمنی طبیعی.....۴-۲
۲۹.....	(۲-۲) ایمنی اختصاصی.....۴-۲
۲۹.....	(۳) ویژگی‌های ایمنی اختصاصی.....۴-۲
۳۰.....	(۴) شکل‌های مختلف ایمنی هومورال.....۴-۲
۳۰.....	(۱) ایمنی خونی هومورال.....۴-۲
۳۰.....	(۲) ایمنی سلولی.....۴-۲
۳۱.....	(۵) بافت‌های سیستم ایمنی.....۴-۲
۳۱.....	(۱) اندام‌های لنفوئید اولیه.....۴-۲
۳۲.....	(۲) اندام‌های لنفوئید ثانویه.....۴-۲
۳۳.....	(۶) اسیدهای چرب غیر اشباع و سیستم ایمنی.....۴-۲

۳۳	۱-۶-۴) اسید چرب امگا-۳ و لفوسیتهاي B و T
۳۶	۲-۶-۴-۲) اسیدهای چرب امگا-۳ و پاسخ التهابی
۴۱	۲-۶-۴-۳) اسید چرب امگا-۳ و ایمنی غیر فعال
۴۲	۲-۶-۴-۴) اسیدهای چرب غیر اشباع و ایکوزانوئیدها
۴۶	۲-۶-۴-۵) اسیدهای چرب و پاسخ حساسیت شدید تاخیری
۴۸	۲-۶-۴-۶) اثرات نسبت امگا-۶ به امگا-۳ روی سیستم ایمنی
۵۲	۲-۶-۶-۷) ترکیب اسید چرب بافت‌های لنفاوی
۵۳	۲-۶-۶-۸) تاثیر بر ایمنی جوجه‌های یکروزه و ایمنی مادری
۵۴	۲-۶-۴-۵-۱) اسیدهای چرب اسپرم طیور
۵۶	۲-۵-۲-۱) رابطه خصوصیات اسپرم با باروری، مرگ و میر جنینی و جوجه درآوری
۵۶	۲-۵-۲-۲) غلظت و تحرک اسپرم
۵۷	۲-۵-۲-۳) حجم اسپرم
۵۷	۲-۵-۲-۴) اسیدهای چرب اسپرم
۵۸	۲-۵-۲-۵-۱) تاثیر خصوصیات اسپرم بر عملکرد جوجه کشی
۵۸	۲-۵-۲-۵-۲) مرگ و میر جنینی
۵۹	۲-۵-۲-۴-۲) جوجه درآوری

۶۰	۳-۵-۲) تاثیر اسیدهای چرب بر خصوصیات اسپرم.....
۶۱	۴-۵-۲) تاثیر دستکاری تغذیه‌ای ترکیب اسید چرب اسپرم بر تولید مثل خروس‌ها.....
۶۱	۴-۵-۱) حجم و غلظت اسپرم.....
۶۲	۴-۵-۲) تحرک اسپرماتوزوئیدها.....
۶۲	۴-۵-۳) باروری.....
۶۳	۴-۵-۴) جوجه درآوری.....
۶۴	۴-۵-۵) ترکیب اسید چرب.....
۶۶	۴-۵-۶) تاثیر اسیدهای چرب و آنتی اکسیدانها بر خصوصیات اسپرم.....
۶۹	فصل سوم
۶۹	مواد و روش‌ها.....
۶۹	۱-۳) مدیریت آزمایش.....
۷۹	۱-۱-۳) زمان و محل انجام آزمایش.....
۷۰	۱-۲) آماده سازی سالن پرورش.....
۷۰	۱-۳-۳) پرندگان مورد آزمایش.....
۷۱	۱-۴) تهویه سالن.....
۷۱	۱-۵) دما و رطوبت سالن.....
۷۱	۱-۶) برنامه نوری.....

۷۲	..... جیره‌های آزمایشی ۳-۱-۷)
۷۲	..... ۳-۱-۷-۱) آزمایش اول
۷۴	..... ۳-۱-۷-۲) آزمایش دوم
۷۶	..... ۳-۱-۷-۳) آزمایش سوم
۷۷	..... ۳-۲) صفات مورد مطالعه
۷۷	..... ۳-۲-۱) رکورد برداری
۷۸	..... ۳-۲-۲) خصوصیات اسپرم
۷۸	..... ۳-۲-۲-۱) حجم اسپرم
۷۸	..... ۳-۲-۲-۲) غلظت اسپرماتوزوئیدها
۷۹	..... ۳-۲-۲-۳) تعیین درصد اسپرماتوزوئید زنده و مردہ
۸۱	..... ۳-۲-۲-۴) تحرک و سوخت و ساز اسپرماتوزوئیدها
۸۲	..... ۳-۲-۳) تعیین تیتر آنتی بادی کل علیه SRBC
۸۲	..... ۳-۲-۳-۱) مراحل تهیه SRBC در آزمایشگاه دانشکده کشاورزی
۸۳	..... ۳-۲-۳-۲) تزریق محلول SRBC
۸۳	..... ۳-۲-۳-۳) تست اندازه گیری تیتر آنتی بادی علیه SRBC
۸۴	..... ۳-۲-۴) تعیین میزان تکثیر لنفوسيتها
۸۴	..... ۳-۲-۴-۱) نحوه جدا کردن لنفوسيتها خون محیطی

۱-۱-۴) مواد و وسایل مورد نیاز برای جدا کردن لایه منونوکلئار از ۱۰ سی سی خون.....	۸۵
۳-۱-۴) روش آماده سازی محیط کشت RPMI-1640 به میزان یک لیتر.....	۸۵
۳-۱-۴-۲) روش انجام کار.....	۸۶
(Viability Test) ارزیابی زنده بودن لنفوسيت ها.....	۸۷
۵-۱-۴) روش تهیه رنگ DMTT.....	۸۸
۵-۱-۴-۲) بررسی کمیت سلولها به روش MTT assay.....	۸۸
۵-۲) آنالیز اسیدهای چرب.....	۹۱
۱-۵-۲) آنالیز اسیدهای چرب خوراک.....	۹۱
۲-۵-۲) آنالیز اسیدهای چرب تخم مرغ، مغز و کبد جنین و جوجه های یکروزه، کبد، طحال، بیضه و اسپرم خروس.....	۹۱
۳-۳) مدل آماری آزمایش ها.....	۹۲
۱-۳-۳) آزمایش اول و سوم.....	۹۲
۲-۳-۳) آزمایش دوم.....	۹۴
فصل چهارم.....	۹۷
نتایج و بحث.....	۹۷
۱-۴) تاثیر نسبت امگا-۶ به امگا-۳ بر عملکرد مرغان مادر.....	۹۷
۱-۴) وزن بدن.....	۹۷

۱۰۰	۴-۲) خوراک مصرفی.....
۱۰۱	۴-۳) وزن تخم مرغ.....
۱۰۴	۴-۱) تولید تخم مرغ.....
۱۰۶	۴-۵) درصد زرده و سفیده تخم مرغهای قابل جوچه.....
۱۰۸	۴-۲) تاثیر نسبت امگا-۶ به امگا-۳ بر عملکرد جوچه کشی.....
۱۱۲	۴-۳) تاثیر نسبت امگا-۶ به امگا-۳ بر خصوصیات اسپرم.....
۱۱۵	۴-۴) تاثیر نسبت امگا-۶ به امگا-۳ بر اینمنی مرغان مادر.....
۱۱۵	۴-۴-۱) پاسخ حساسیت تاخیری (ضخامت پرده پا) .....
۱۱۸	۴-۴-۲) پاسخ آنتی بادی علیه SRBC.....
۱۲۱	۴-۴-۳) شاخص تکثیر لنفوسيت.....
۱۲۳	۴-۵) تركيب اسيد چرب تخم مرغ و بافت های مختلف.....
۱۲۳	۴-۵-۱) زرده تخم مرغ.....
۱۲۷	۴-۵-۲) مغز و کبد جنین و جوچه یکروزه.....
۱۳۷	۴-۵-۳) تركيب اسيد چرب طحال و کبد خروس ها.....
۱۴۲	۴-۵-۴) تركيب اسيد چرب بیضه و اسپرم.....
۱۴۷	فصل پنجم.....
۱۴۷	نتیجه گیری.....

۱۴۸.....	پیشنهادات
۱۵۱.....	فهرست نویسندها
۱۵۹.....	فصل ششم
۱۵۹.....	فهرست منابع
۱۸۲.....	چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۳-۱. جیره‌های آزمایشی مرغ‌های مادر و خروس‌ها (درصد از کل جیره) ۹۵	۹۵
جدول ۴-۱. تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ و سن مرغ بر وزن بدن مرغ‌های مادر (کیلوگرم) ۹۸	۹۸
جدول ۴-۲. تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ و سن بر وزن بدن خروس‌های گله مادر (کیلوگرم) ۹۹	۹۹
جدول ۴-۳. تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ و سن مرغ بر وزن تخم مرغ مرغ‌های گله مادر (گرم) ۱۰۳	۱۰۳
جدول ۴-۴. تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ و سن مرغ بر تولید تخم مرغ مرغ‌های مادر (درصد) ۱۰۵	۱۰۵
جدول ۴-۵. تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ بر درصد زرد و سفیده تخم مرغ مرغ‌های مادر (درصد) ۱۰۸	۱۰۸
جدول ۴-۶. تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ بر عملکرد جوجه کشی (درصد) ۱۱۰	۱۱۰
جدول ۴-۷. تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ بر وزن بیضه‌ها و خصوصیات اسپرم ۱۱۴	۱۱۴
جدول ۴-۸. تاثیر نسبت‌های امگا-۶ به امگا-۳ بر اینمنی گله مادر (مرغ و خروس) ۱۱۹	۱۱۹
جدول ۴-۹. ترکیب اسید چرب جیره‌های آزمایشی ۱۲۴	۱۲۴

جدول ۱۰-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ جیره بر ترکیب اسید چرب زرده

۱۲۵..... تخم مرغ مرغهای مادر (درصد از کل چربی).

جدول ۱۱-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ جیره بر ترکیب اسید چرب کبد

۱۲۹..... جنین در روز ۱۵ انکوباسیون (درصد از چربی کل) .....

جدول ۱۲-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ جیره بر ترکیب اسید چرب مغز

۱۳۱..... جنین در روز ۱۵ انکوباسیون (درصد از چربی کل) .....

جدول ۱۳-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ جیره بر ترکیب اسید چرب کبد

۱۳۳..... جوجه یکروزه (درصد از کل چربی) .....

جدول ۱۴-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ جیره بر ترکیب اسید چرب مغز

۱۳۴..... جوجه یکروزه (درصد از چربی کل) .....

جدول ۱۵-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ جیره بر ترکیب اسید چرب طحال

خرس‌های گله مادر (درصد از چربی کل) .....

جدول ۱۶-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ جیره بر ترکیب اسید چرب کبد

خرس‌های گله مادر (درصد از چربی کل) .....

جدول ۱۷-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ جیره بر ترکیب اسید چرب بیضه

خروس‌های گله مادر (درصد از چربی کل) ۱۴۴

جدول ۱۸-۴. تاثیر نسبت‌های مختلف اسیدهای چرب امگا-۶ به امگا-۳ بر ترکیب اسید چرب اسپرم

خروس‌های گله مادر (درصد از چربی کل) ۱۴۵

فصل اول

مقدمه

در سال‌های اخیر تمایل زیادی به استفاده از اسیدهای چرب امگا-۳ بلند زنجیر در جیره‌های طیور با افزودن روغن ماهی، روغن بذرک و دیگر منابع امگا-۳ وجود داشته است (وانگ و همکاران، ۲۰۰۰؛ فریتچ و همکاران، ۱۹۹۲). این علاقه به این دلیل بوده که نشان داده شده گنجاندن اسیدهای چرب امگا-۳ در جیره غذایی انسان باعث کاهش‌تری گلیسیریدها و خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی می‌شود (میدانی و بلومبرگ، ۱۹۹۳). روش معمول جهت افزایش انرژی جیره در جوجه‌های گوشتی و مرغ‌های مادر افزودن چربی و روغن‌ها به جیره است. چربی‌ها و روغن‌ها گرد و غبار خوراک را کاهش داده و خوشخوراکی و ضریب تبدیل را بهبود می‌دهند، بعلاوه برخی چربی‌ها و روغن‌ها به عنوان پیش ساز برخی هورمون‌ها، پیام

رسانه‌ای سلولی و اجزاء ساختاری آنها به کار می‌روند. چربی‌ها و روغن‌ها ترکیبی از اسیدهای چرب اشباع و غیر اشباع هستند که به گلیسرول متصل می‌شوند. از لحاظ متابولیکی سرنوشت چربیها به به تا-اکسیداسیون توسط میتوکندریها جهت تولید انرژی، اشباع سازی، طویل شدن، غیر اشباع شدن و وارد شدن به چربی زرده یا بافت چربی ختم می‌شود.

تغییر در خصوصیات تولیدی مرغ‌های مادر روی کیفیت داخلی تخم مرغ و رشد و نمو جنین تأثیر می‌گذارد. جوجه درآوری پائین، کیفیت پائین جوجه و بازده رشد از مسائلی هستند که شرکت‌های مرغ مادر در جوجه کشی تخم مرغ‌های مادر جوان با آن مواجه هستند. اسیدهای چرب غیر اشباع امگا-۳ و امگا-۶ از اجزا اصلی بدن جنین بوده و دارای نقش‌های بسیار مهمی در ساختار و عملکرد غشاء سلولی و تولید ایکوزانوئیدها، گروهی از ترکیبات شبه هورمون که از آراشیدونیک اسید مشتق می‌شوند، مربوط می‌شود.

تغذیه مرغ‌های مادر روی سطح آنتی بادی‌ها و ایمنی مرغ‌های مادر، جنین و جوجه‌های های حاصله از آنها تأثیر گذار است بطوریکه امروزه به تغذیه مرغ‌های مادر و تأثیر آن روی سطح تغذیه نتاج و جنین، سلامتی و عملکرد آنها توجه بسیاری می‌شود. اسیدهای چرب غیر اشباع با تبدیل شدن به ایکوزانوئیدهایی مثل پروستاگلندینها، لوکوترينهای و ترومبوکسانها دارای تأثیرات مختلفی بر فیزیولوژی طیور هستند از قبیل کاهش فشار و ویسکوزیته خون، کاهش تجمع پلاکت‌ها و تأثیر مثبت بر سیستم ایمنی (فریدمن و همکاران، ۱۹۹۸) دارند.

در رابطه با تأثیر چربی‌ها و روغن‌ها بر عملکرد تولید مثلی مرغ‌های مادر گوشتی اطلاعات محدودی در دست است. افزودن چربی به جیره مرغ‌های مادر ماندگاری و زنده ماندن جنین و جوجه درآوری تخم